Latvijas Zinātņu akadēmija

MĒNEŠRAKSTS

FEBRUĀRIS, 2023

NR. 2

SĀKAS PIETEIKŠANĀS IKGADĒJAI L'ORÉAL-UNESCO BALVAI SIEVIETĒM ZINĀTNĒ

Sākas pieteikšanās L'Oréal-UNESCO jauno talantu programmai Sievietēm zinātnē - Parakstīts gadskārtējais ZM, LZA un LLMZA nodomu protokols - Par civilās aizsardzības un katastrofu medicīnas pārvaldības sistēmu - LZA sveic 2022. gada nozīmīgāko zinātnes sasniegumu laureātus - Konference "Produktivitātes dialogs" 2022/2023 - LZA Senāta un zinātnisko nodaļu sēdes - Medijos

No 2023. gada 7. februāra līdz 3. aprīlim visās trīs Baltijas valstīs norisinās pieteikšanās prestižajai L'Oréal-UNESCO jauno talantu programmai Sievietēm zinātnē. Jau 19. reizi Latvijā un septīto reizi Igaunijā un Lietuvā septiņas izcilas Baltijas zinātnieces katra saņems 7000 eiro balvu par darbu dažādās zinātnes jomās.

Baltijas valstu zinātnieces ir aicinātas pieteikties jauno talantu programmai Sievietēm zinātnē no 2023. gada 7. februāra līdz 3. aprīlim, aizpildot pieteikuma anketu projekta Sievietēm zinātnē (For Women In Science) mājaslapā www.forwomeninscience.com .

Pēc rūpīgas visu pieteikumu izvērtēšanas, zinātniskā žūrija par pētījumu veikšanu dzīvības, fizikas un vides zinātņu, materiālzinātņu, matemātikas, datorzinātnes, informācijas zinātnes, kā arī inženierzinātņu jomās Latvijā piešķirs vienu balvu zinātniecei ar doktora grādu vecumā līdz 40 gadiem, kā arī divas balvas saņems doktorantes līdz 40 gadu vecumam doktora darba izstrādei.

Kopš 2005. gada, kad programma tika ieviesta Latvijā, atzinību par savu ieguldījumu zinātnes jomā ir saņēmušas 54 zinātnieces no Latvijas. Jau septīto gadu pēc kārtas programma tiek īstenota arī Igaunijā un Lietuvā, kur par sasniegumiem zinātnes jomā katrā valstī ir apbalvotas desmit zinātnieces. LZA

PARAKSTĪTS ZEMKOPĪBAS MINISTRIJAS, LZA UN LLMZA GADSKĀRTĒJAIS NODOMU PROTOKOLS

7. februārī zemkopības ministrs Didzis Šmits, Latvijas Zinātņu akadēmijas (LZA) prezidents Ivars Kalviņš un Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas (LLMZA) prezidente Baiba Rivža parakstīja gadskārtējo nodomu protokolu, lai nodrošinātu nepārtrauktu un pilnvērtīgu savstarpējo sadarbību.

Nodomu protokols ietver trīspusēju vienošanos par informācijas apmaiņu un sadarbību, apvienojot visu pārstāvēto nozaru zinātniekus un iesakot prioritāros pētniecības virzienus fundamentālajā un pielietojamajā zinātnē, nodrošinot sadarbību ar visa līmeņa izglītības mācību iestādēm un informējot par darba iespējām laukos un lauksaimniecībā, kā arī veicinot jauno zinātnieku izaugsmi ZM kompetences nozarēs, rīkojot seminārus un sniedzot iespēju doktorantūras studentiem ziņot par savu pētījumu rezultātiem LLMZA izmēģinājumu skatēs un LZA un LLMZA apvienotajās sēdēs.

Protokols arī paredz dažādus kopīgus pasākumus Latvijas zinātnes sasniegumu popularizēšanai - kopīgu konferenču, izstāžu un citu pasākumu, tostarp jauno zinātnieku semināru un konkursu rīkošanu, atbalstu ražas svētku "Vecauce-2023" norisei, līdzdarbību konkursa "Sējējs" grupas "Zinātne lauku attīstībai" darbu vērtēšanā, starptautiskās zinātniskās sadarbības veicināšanu, Pauļa Lejiņa vārda balvas par fundamentāliem pētījumiem pasākuma organizēšanu, un arī finansiāla atbalsta sniegšanu LLMZA tīmekļvietnes www.llmza.lv uzturēšanai. LZA

EKSPERTI: UNIVERSITĀTĒM UN ZINĀTNEI IR NOZĪMĪGA LOMA CIVILĀS AIZSARDZĪBAS UN KATASTROFU MEDICĪNAS PĀRVALDĪBĀ

Pēc Latvijas Zinātņu akadēmijas (LZA) aicinājuma Aizsardzības, Iekšlietu un Veselības ministriju, kā arī universitāšu pārstāvji 2023. gada 17. februārī tikās kopīgā diskusijā Latvijas Universitātes (LU) Akadēmiskajā centrā par civilās aizsardzības sistēmas attīstības uzdevumiem, kas kļuvuši īpaši nozīmīgi gan pēc pieredzes COVID-19 gados, gan pēc Krievijas agresijas Ukrainā. Diskusiju atklāja žurnālists Māris Zanders, aicinot tās dalībniekus vērtēt sabiedrības gatavību rīkoties un dažādu institūcijas sadarbību piespējamo jauno, vēl varbūt pat neapzināto krīžu situācijās.

Diskusija turpinājās 22. februārī ar Latvijas Pašvaldību savienības un darba devēju organizāciju piedalīšanos.

Diskusijā savu redzējumu par civilās aizsardzības aktualitātēm pašvaldību kontekstā pauda Saeimas Aizsardzības, Iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas sekretārs Jānis Skrastiņš, Saeimas Visaptverošas valsts aizsardzības apakškomisijas priekšsēdētājs Igors Rajevs, NATO Stratēģiskās komunikācijas izcilības centra Vecākais politikas un pētījumu koordinators Jānis Karlsbergs, Latvijas drošības un aizsardzības industriju federācijas valdes priekšsēdētāja Elīna Egle-Ločmele, Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents, Latvijas Universitātes padomes priekšsēdētājs Ivars Kalviņš, Aizsardzības ministrija valsts sekretārs Jānis Garisons un Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta direktore Liene Cipule. LZA

MINISTRE: LATVIJAS ZINĀTNES SISTĒMA TURPINA AUGT UN MAINĪTIES, SASNIEDZOT JAUNU IZCILĪBAS PAKĀPI GAN LATVIJĀ, GAN STARPTAUTISKI

16. februārī, sveicot Latvijas Zinātņu akadēmijas (LZA) konkursa par nozīmīgākajiem sasniegumiem zinātnē 2022. gadā laureātus, ministre Anda Čakša uzsvēra: "Pēdējo gadu laikā ir sasniegts patiešām daudz! Latvijas zinātnes sistēma turpina augt un mainīties, sasniedzot jaunu izcilības pakāpi gan Latvijā, gan starptautiski. Turklāt šo sasniegumu priekšnoteikums visbiežāk ir bijis tieši valsts finansējums zinātnē." LZA

Fotogalerija Videoieraksts

IKGADĒJĀ KONFERENCE “PRODUKTIVITĀTES DIALOGS” 2022/2023

22. februārī norisinājās ikgadējā konference “Produktivitātes dialogs”. Latvijas Produktivitātes padomes un Produktivitātes zinātniskā institūta “LU domnīca LV PEAK” rīkotā konference tapa sadarbībā ar Eiropas Komisijas pārstāvniecību Latvijā.

Konferencē tika prezentēts jau trešais “Latvijas produktivitātes ziņojums”, kas analizē Latvijas produktivitātes dinamiku un to ietekmējošos faktorus, kā arī sniedz priekšlikumus politikas uzlabošanai. Pilns ziņojums pieejams šeit.

Konferenci atklāja ekonomikas ministre Ilze Indriksone un Latvijas Produktivitātes padomes priekšsēdētājs, LU BVEF dekāns prof. Gundars Bērziņš. Ar uzrunām uzstājās Eiropas Komisijas Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāta nodaļas vadītāja vietniece (EC DG ECFIN) Valerie Vandermeulen un Zinātnes, tehnoloģiju un inovāciju direkcijas Produktivitātes, inovāciju un uzņēmējdarbības nodaļas vadītāja OECD Chiara Criscuolo, kā arī LU Produktivitātes zinātniskā institūta “LU domnīca LV PEAK” direktore prof. Inna Šteinbuka. Pasākumā piedalījās Ekonomikas ministrijas, Latvijas Zinātņu akadēmijas, Latvijas Produktivitātes padomes, LU domnīcas LV PEAK, Latvijas Darba devēju konfederācijas (LDDK) un Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras (LTRK) pārstāvji.

LZA prezidents Ivars Kalviņš uzstājās ar prezentāciju "Inovācijas Latvijā: problēmas un risinājumi". LU domnīca PEAK_LV

LZA SENĀTA UN ZINĀTNISKO NODAĻU SĒDES

21. februāris LZA Senāta sēde.
22. februāris LZA Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas sēde. LZA
23. februāris LZA Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas sēde. LZA
27. februāris LZA Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļas sēde. LZA

MEDIJOS

Redz, jūt un saprot cilvēka žestus - Latvijā izstrādā viedos robotus, LTV1 Rīta Panorāma, 2023. gada 1. februāris.
Latvijā radīts robots, kas sajūt cilvēku, LR1 Zināmais Nezināmajā, 2023. gada 1. februāris.
Aizbrauc uz virtuvi, atved pienu! IR.LV, 2023. gada 2. februāris.
Ūdeņradis enerģētikā. Idejas draudzīgai tā ieguvei ir arī pašmāju zinātniekiem, LR1 Zināmais Nezināmajā, 2023. gada 6. februāris.
Ūdeņradis - nākotnes enerģētika; Latvijas zinātnieki izstrādā jaunu metodi tā ieguvei, LR1 Rīta Panorāma, 2023. gada 6. februāris.
Izstrādā metodes hipofīzes audzēju agrīnai diagnosticēšanai, LTV1 Rīta Panorāma, 2023. gada 7. februāris.
Lasīšana 19. gadsimtā: ko cilvēki lasīja pirms 200 gadiem, LR1 Zināmais Nezināmajā, 2023. gada 8. februāris.
Vēsturnieks: Cara armijā dienējuši tūkstošiem latviešu virsnieku, LTV1 Rīta Panorāma, 2023. gada 9. februāris.
Izdod apjomīgu pētījumu par latviešu filozofu Jēkabu Osi, LTV1 Rīta Panorāma, 2023. gada 10. februāris.
Tapusi monogrāfija "Latvijas spēks ilgi pastāvēt" sabiedrības un ekonomikas attīstībai, LTV1 Rīta Panorāma, 2023. gada 13. februāris.
Latvijas zinātnieki izstrādā metodes dārza ogulāju noturībai pret slimībām, LTV1 Rīta Panorāma, 2023. gada 14. februāris.
Latvijā veido graudaugu kombinēto krustojumu populāciju, LTV1 Rīta Panorāma, 2023. gada 16. februāris.
Ivars Kalviņš: Apkarot vēzi ir sarežģītāk, nekā aizlidot uz Mēnesi, LR1 Laikmeta krustpunktā, 2023. gada 18. februāris.
Pēta to, kas spīd - jaunais un veiksmīgais zinātnieks Rihards Ruska, LTV1 Rīta Panorāma, 2023. gada 21. februāris.
Kāpēc aizvien ir tik grūti apkarot vēzi. Saruna ar ķīmiķi Ivaru Kalviņu. lsm.lv, 2023. gada 21. februāris.
Pētījumi būs nopietns atbalsts veselības aprūpei Latvijā, lvportals.lv, 2023. gada 22. februāris.
Viena no spilgtākajām jaunajām zinātniecēm Inga Pudža pēta vielu uzbūvi atomu līmenī, LTV1 Rīta Panorāma, 2023. gada 23. februāris.
Kodolenerģija - apsolījums vai drauds? Profesora Auziņa zinātnes sleja, lsm.lv,2023. gada 24. februāris.
Ikdiena starp robotiem - ko izstrādā zinātnieks Modris Greitāns, LTV1 Rīta Panorāma, 2023. gada 27. februāris.
Nejaušības dzīvē pētnieku Rihardu Novicki aizved līdz straujai karjerai zinātnē, LTV1 Rīta Panorāma, 2023. gada 28. februāris.

V Pasaules latviešu zinātnieku kongresa "Zinātne Latvijai" ietvaros Latvijas un latviešu izcelsmes ārvalstīs studējošie vai strādājošie zinātnieki, doktoranti un studenti aicināti pieteikt prezentēšanai kongresā savus stenda referātus. Pieteikumus var iesniegt latviešu un angļu vai tikai angļu valodā līdz 2023. gada 31. martam "Zinātne Latvijai" kongresa mājaslapā www.zinatneskongress.lv. LZA

Pasaules latviešu zinātnieku kongress

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS IZDEVUMI - JŪSU E-PASTĀ! AICINĀM PIERAKSTĪTIES ŠEIT!

LASIET LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS, LATVIJAS ZINĀTNES PADOMES UN LATVIJAS ZINĀTNIEKU SAVIENĪBAS LAIKRAKSTU "ZINĀTNES VĒSTNESIS !

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJA, Akadēmijas laukums 1, Rīga LV 1050, tālrunis: +371 67225361, e-pasts: lza@lza.lv, prese@lza.lv, mājaslapa www.lza.lv.